

M&A Index Poland

III kwartał 2022

Przygotowane przez firmy **Navigator Capital** & **FORDATA**

Komentarze ekspertów do 45. wydania raportu dostępne na stronie:

fordata.pl/blog

Łączna liczba transakcji *

74 (III kwartał 2022)

Wartość największej transakcji **

do 840 mln PLN

(Nabycie Curiosity Diagnostics przez Bio-Rad Laboratories)

* na podstawie publicznie dostępnych danych

** wśród transakcji z ujawnioną ceną

O raporcie:

Raport M&A Index Poland to pozycja, która na stałe wpisała się w kalendarz branżowych podsumowań w Polsce. Raporty przygotowywane są co kwartał przez firmę doradczą **Navigator Capital** oraz firmę **FORDATA**, lidera w zakresie rozwiązań IT wspierających fuzje i przejęcia.

Opracowania te mają na celu pokazanie dynamiki polskiego rynku fuzji i przejęć, z naciskiem na opis najciekawszych naszym zdaniem transakcji. Obserwujemy także częstotliwość wykorzystania narzędzia Virtual Data Room w transakcjach M&A w Polsce.

Wprowadzenie

W III kw. 2022 na polskim rynku fuzji i przejęć odnotowano **74 transakcje**, o 6 więcej niż w analogicznym okresie rok temu. Największą transakcją stanowiło przejęcie Curiosity Diagnostics przez Bio-Rad Laboratories. Scope Fluidics otrzymało za swoją spółkę zależną 100 mln USD, natomiast kwota ta może zostać zwiększona o kolejne 70 mln USD po spełnieniu określonych warunków.

Wybrane transakcje

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Pozdental Stomatologia Borowski Uśmiechnij Mi Się	Dentity	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(5 lipca; 12 sierpnia; 2 września) Dentity, sieć klinik stomatologicznych rozwijanych od 2020 przez fundusz private equity Tar Heel Capital, dokonała w ostatnim kwartale kolejnych inwestycji, konsolidujących rynek stomatologiczny w Polsce. Aktualnie liczba gabinetów pod szyldem Dentity zbliża się do 60 w kilkunastu miastach. Władze funduszu podkreślają, iż realizowane transakcje przybliżają grupę do uzyskania zasięgu ogólnopolskiego na rozproszonym rynku usług stomatologicznych. Warto podkreślić, iż rynek ten cieszył się znaczącym zainteresowaniem inwestorów w ostatnim okresie, a nowe inwestycje ogłaszały również United Clinics (spółka portfelowa Innova Capital), Medicover i Enel-Med.

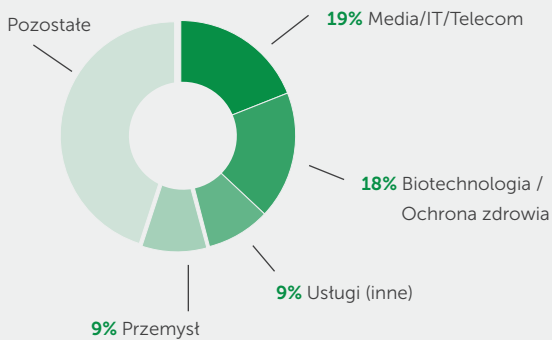
Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Mohi.to WeCanFly	Netguru	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(12 lipca) Netguru, dynamicznie rozwijająca się polska firma informatyczna z Krakowa, świadcząca usługi m.in. dla sektora finansowego, zdrowotnego, edukacyjnego oraz handlu przejęła 51% udziałów w Mohi.to oraz WeCanFly. Podpisana umowa daje nabywcy opcję zakupu pozostałych 49% udziałów na przestrzeni czterech lat. Akwizycja związana jest z chęcią rozwoju Netguru na polu e-commerce. Przejmowane podmioty zajmują się oferowaniem rozwiązań e-commerce opartych o platformę Shopify. Do klientów Mohi.to należą m.in. Answear, CCC, Brainly, Mowi i Scholl. W 2020 roku Netguru uzyskało 57 mln USD przychodów przy marży EBITDA powyżej 15%.

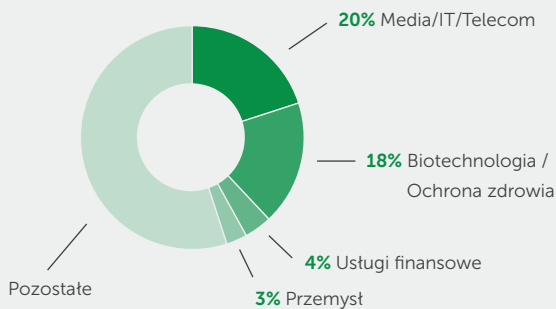
Ujęcie sektorowe

Transakcje z udziałem polskich podmiotów pogrupowane według aktywności przedsiębiorstw z danych sektorów (wg liczby transakcji).

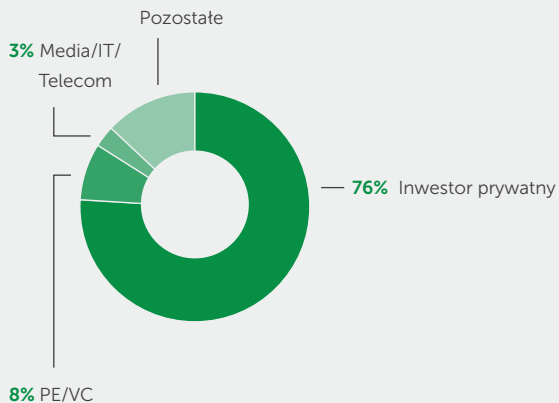
PODMIOT PRZEJMOWANY (%)

STRONA KUPUJĄCA (%)

STRONA SPRZEDAJĄCA (%)

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Polmos Bielsko-Biała	Stock Spirits	Investor prywatny	Nie ujawniono

(21 lipca) Fundusz CVC Capital Partners, znany m.in. z inwestycji w Żabkę właściciel Stock Spirits rozpoczął zapowiadany po zeszłorocznym dodaniu Stock do swojego portfolio proces konsolidacji sektora. Celem przejęcia stał się Polmos Bielsko-Biała, właściciel marek Biały Bocian, Ogiński, Extra Żytnia i Advocaat. CVC informuje, iż transakcja wpisuje się w strategię budowy wartości grupy przez fundusz. Wynikające z transakcji efekty synergiczne, będące rezultatem zwiększenia skali działalności, powinny pozytywnie oddziaływać na dalszy rozwój grupy. W 2021 roku Polmos uzyskał ponad 820 mln przychodów i niemal 60 mln zysku netto, eksportując towary do UE, Australii oraz Stanów Zjednoczonych.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Curiosity Diagnostics	Bio-Rad Laboratories	Scope Fluidics	do 840 mln

(3 sierpnia) Scope Fluidics, notowana na NewConnect firma zajmująca się inżynierią medyczną, zdecydowała o sprzedaży spółki zależnej Curiosity Diagnostics, której działalność związana była z opracowaniem systemu PCR ONE, przeznaczanego do szybkiego wykrywania zakażeń bakteryjnych i wirusowych. Nabywcą został Bio-Rad Laboratories, podmiot wchodzący w skład indeksu S&P 500, płacąc 100 mln USD oraz zgadzając się na płatności o łącznej wartości 70 mln USD na przestrzeni kolejnych kilku lat po spełnieniu określonych warunków. Scope Fluidics informowało, iż nakłady na prace związane z przygotowaniem PCR ONE wyniosły łącznie ok. 10 mln USD, co oznacza, iż na inwestycji tej zrealizowano przynajmniej dziesięciokrotny zwrot z kapitału. Zgodnie z zapowiedziami władz spółki, co najmniej połowa środków pozyskanych z tytułu sprzedaży Curiosity Diagnostics trafi do akcjonariuszy Scope Fluidics w formie dywidendy.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Empik	Investor prywatny	Penta Investments	Nie ujawniono

(12 sierpnia) Ewa Szmidt-Bielcarz, pełniąca od 2015 funkcję prezesa Empik, przejęła 51% udziałów w spółce w procesie wykupu menedżerskiego (MBO). Wartość pakietu kontrolnego nie została podana do publicznej wiadomości. Z przeprowadzoną transakcją nie wiążą się zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa, a Penta Investments wciąż ma uczestniczyć w działalności spółki, zapewniając finansowanie rozwoju organizacyjnego na przestrzeni kolejnych czterech lat. W okresie, odkąd p. Szmidt-Bielcarz pojawiła się u steru spółki, Empik przeszedł drogę od podmiotu skupiającego się na dystrybucji książek i płyt w kanale stacjonarnym do generowania połowy przychodów ze sprzedaży internetowej. W 2021 r. Grupa Empik uzyskała ponad 2,1 mld PLN przychodów, posiadając 326 sklepów stacjonarnych.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
VIAMO	Polski Standard Płatności	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(25 sierpnia) Polski Standard Płatności, należący do konsorcjum banków operator systemu BLIK, zrobił kolejny krok w międzynarodowej ekspansji firmy, dokonując akwizycji na Słowacji. VIAMO, podmiot będący celem przejęcia, to funkcjonująca od dziewięciu lat instytucja płatnicza, zapewniająca bramkę płatności. Spółka ściśle współpracuje z dwoma czołowymi słowackimi bankami, a z jej usług korzysta już ponad 300 tysięcy osób. Podpisanie porozumienia pomiędzy podmiotami powinno przyczynić się do istotnych korzyści synergicznych. VIAMO będzie beneficjentem doświadczenia Polskiego Standardu Płatności, którego BLIK wykorzystywany jest już przez 11 mln Polaków, a BLIK znacząco zwiększy swoją rozpoznawalność poza Polską. Plany strategiczne Polskiego Standardu Płatności zakładają podejmowanie ekspansji międzynarodowej, wobec czego możliwe jest ogłoszenie kolejnych transakcji w następnych miesiącach. Ze względu na charakter transakcji, wymaga ona jeszcze uzyskania zgody banku centralnego Słowacji.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
SmakMAK	Tar Heel Capital	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(29 sierpnia) Rynek dań gotowych (z wyłączeniem mrożonek) przeżywa aktualnie znaczny wzrost, a część raportów analitycznych prognozuje jego rozwój w tempie nawet 7%. Znaczący potencjał rynku skłonił Tar Heel Capital, czołowy polski fundusz PE, do zainwestowania w SmakMAK, producenta mającego w swojej ofercie ponad 100 różnych dań gotowych. SmakMak jest marką obecną na rodzimym rynku od 2004 roku, zatrudniającą ok. 270 pracowników w czterech zakładach produkcyjnych o łącznej powierzchni przekraczającej 11 000 m². Tar Heel zakupił 64% udziałów w spółce, oczekując, iż w następnych latach będzie ona kontynuować dynamiczny wzrost przychodów. Ma to być osiągalne dzięki wsparciu operacyjnemu funduszu oraz utrzymaniu na stanowiskach kluczowych osób w spółce, łącznie z jej dotychczasowymi właścicielami. Transakcja wymaga jeszcze zgody UOKiK.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Renault Retail Group	Holding 1	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(31 sierpnia) Holding 1, polska grupa zajmująca się handlem samochodami i inwestycjami w nieruchomości, złożyła wniosek do UOKiK o przejęci kontroli nad siecią dealerów samochodowych Renault Retail Group Warszawa. W 2021 roku Renault Retail Group Warszawa uzyskała 530,3 mln zł obrotów, generując 2,4 mln zł zysku operacyjnego. Grupa prowadzi w Warszawie pięć salonów dealerskich, sprzedających samochody marek Renault i Dacia, a także oferujących usługi powiązane z branżą motoryzacyjną. W ciągu ostatniego kwartału odnotowano także transakcje dotyczące przejęcia aktywów podmiotów z branży dealerskiej, czego przykładem może być zakup aktywów warszawskiego dealera samochodów marki Opel, Nexteam, przez firmę Krotoski. Prognozujemy, że w najbliższym czasie będzie można zaobserwować kolejne transakcje konsolidujące rynek dealerski.

Navigator Capital

- Navigator Capital wraz z Domem Maklerskim Navigator jest czołowym niezależnym doradcą finansowym dla przedsiębiorstw specjalizującym się w transakcjach M&A oraz publicznych i prywatnych emisjach akcji i obligacji.
- Przez 15 lat swojego istnienia zrealizowaliśmy ponad 100 transakcji różnego typu, a kilkunastoletnie doświadczenie rynkowe Partnerów Navigator obejmuje transakcje o łącznej wartości ponad 15 mld PLN.
- Współpraca z międzynarodową siecią firm doradczych zrzeszonych pod szyldem Pandion Partners pozwala skutecznie obsługiwać transakcje międzynarodowe.

FORDATA

- FORDATA jest pionierem na polskim rynku kapitałowym, który w oparciu o technologię Virtual Data Room usprawnia zarządzanie dokumentami i komunikacją podczas złożonych procesów transakcyjnych
- Wspieramy największe transakcje M&A, IPO, inwestycje Private Equity, restrukturyzacje, prywatyzacje oraz projekty związane z pozyskiwaniem finansowania w Polsce oraz w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Systemy FORDATA podniosły bezpieczeństwo i efektywność kilkuset transakcji różnego typu, o łącznej wartości ponad 40 mld PLN.
- Z usług FORDATA korzystają liderzy branż w Polsce i za granicą: fundusz Private Equity Enterprise Investors, Enea SA, Home.pl, Grupa LOTOS, Grant Thornton, NFI Empik, ZELMER, Bank DNB, BOŚ Bank, Polimex Mostostal, Budimex, DM PKO Banku Polskiego, Deloitte Advisory, EY, KPMG Advisory, JSW, HAITONG oraz wiele innych.

Partnerzy biznesowi

Autoryzowani doradcy

Kontakt

Artur Wilk, Manager

e: artur.wilk@navigatorcapital.pl
t: +48 881 700 119

Navigator Capital S.A.

ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa
t: +48 22 630 83 33 f: +48 22 630 83 30
e: biuro@navigatorcapital.pl navigatorcapital.pl

Marcin Rajewicz, Account Manager

e: marcin.rajewicz@fordata.pl
t: +48 533 354 054

FORDATA sp. z o.o.

Taczaka 24, 61-819 Poznań
t: +48 533 354 054 e: biuro@fordata.pl fordata.pl

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Kom-Eko	China Central and Eastern Europe Investment Co-Operation Fund	Value4Capital	Nie ujawniono

(9 września) Kontrolowana przez chiński kapitał firma inwestycyjna Private equity zarejestrowana w Luksemburgu przejęta polską spółką zajmującą się gospodarką odpadami komunalnymi Kom-Eko. Obecny właściciel Kom-Eko, fundusz private equity Value4Capital, o staraniach na rzecz wyjścia z inwestycji donosił już z końcem 2021 roku. W 2021 roku Kom-Eko miało ok. 190 mln PLN przychodów, przy 70 mln PLN EBITDA. Spółka prowadzi działalność na terenie Lublina, będąc jednym z największych podmiotów z branży na Wschodzie Polski. Po zatwierdzeniu przez UOKiK, transakcja będzie już kolejną chińską inwestycją na dynamicznie rozwijający się polskim rynku gospodarki odpadami komunalnymi.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Szallas.hu Benchmark Audioteka	Wirtualna Polska Holding	PortfoLion, Kompurionik Wojciech Kiełt, Inw. prywatni	345 mln 14 mln 95 mln

(12 września; 16 września; 30 września) Wirtualna Polska Holding poprzez swoją spółkę zależną Camellia Investments Kft zakupiła 100% udziałów w węgierskiej grupie zajmującej się rezerwacją hoteli, działającej w 7 krajach, oferując ponad 75 tysięcy obiektów noclegowych - Szallas.hu. Wartość transakcji wyniosła 72 mln EUR. Grupa Szallas.hu jest kontrolowana przez PortfoLion, ramię VC węgierskiego banku OTP. WPH nabyła również 100% udziałów w Benchmarku, serwisie założonym w 1997 roku jako ranking wydajności dla osób fascynujących się sprzętem komputerowym i testujących wydajność podzespołów. Swoje udziały sprzedał Wojciech Kiełt oraz Komputronik, który przechodzi obecnie restrukturyzację. Wartość transakcji wyniosła prawie 14,1 mln zł. WPH poprzez swoją spółkę zależną - Stacja Służew, zakupiła większościowy pakiet udziałów w polskiej sieci sprzedaży audiobooków Audioteka. Transakcja oznacza wsparcie dla głównych firm z grupy WPH i jest realizacją zapowiedzi silniejszego wejścia w model subskrypcji oraz ekspansji na rynki zagraniczne. Całkowita wartość transakcji wyniosła 95,3 mln zł.

Przejmowany	Kupujący	Sprzedający	Wartość [PLN]
Da Grasso	Orkla	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(15 września) Orkla, norweski konglomerat posiadający 114 fabryk na całym świecie, w których produkuje szybko zbywalne dobra konsumpcyjne, zawarła umowę nabycia 74% udziałów w Da Grasso, jednej z wiodących franczyzowych sieci pizzerii w Polsce, posiadającej 193 placówek na terenie Polski. Orkla stała się jednym z najbardziej znaczących graczy na europejskim rynku pizzy poprzez serię transakcji od 2018 roku. Dzięki inwestycji w Da Grasso, sieć Orkli będzie składać się z 860 franczyzowych pizzerii w Finlandii, krajach Beneluksu, Niemczech i Polsce. Karolina Rozwandowicz i prezes Magdalena Piróg będą kontynuować działalność jako udziałowcy w partnerstwie z Orkla.

Marcin Rajewicz

Account Manager w FORDATA
Ekspert branży nieruchomości
komercyjnych

Komentarze ekspertów

W trzecim kwartale 2022 roku zaobserwowaliśmy dość wyraźny spadek wolumenu transakcji M&A w porównaniu z drugim kwartałem - o ok. 16 pp. Drugi kwartał był jednak okresem rekordowym. **74 transakcje** zanotowane w 3Q to więc wciąż wysoki wynik, który w perspektywie r-d-r jest o **ok. 8%** wyższy. Niepewność wywołana wzrostem inflacji, stóp procentowych oraz cen surowców energetycznych, jak również wojną w Ukrainie, nie wstrzymały zatem procesów fuzji i przejęć, tak jak miało to miejsce u szczytu pandemii. Jak wyglądała struktura transakcyjna w analizowanym okresie?

Nowe transakcje na rynku polsko-rosyjskim

W trzecim kwartale zanotowaliśmy dwie transakcje na rynku polsko-rosyjskim, obie w sektorze spożywczym, w którym zaobserwowano zwiększenie się wolumenu transakcji w ostatnich trzech miesiącach z 5 do 7 przejęć. Szerokim echem odbił się zwłaszcza wykup pracowniczy producenta surówek Maga Foods z rąk jego rosyjskich współwłaścicieli, co poskutkowało wykreśleniem spółki z listy podmiotów gospodarczych objętych sankcjami. Z kolei Hortex sprzedał spółkę Ortika Frozen Foods działającą jako spółka zależna firmy na rosyjskim rynku, na rzecz Agama Group, wiodącego w Rosji producenta mrożonek.

Wyłaszczona struktura celów transakcyjnych

Istotną zmianą odnotowaną w ostatnich trzech miesiącach jest brak wyraźnej dominacji sektora TMT po stronie celów transakcyjnych/inwestycyjnych. Nie dominował on w trzecim kwartale tak jednoznacznie, jak zazwyczaj na przestrzeni ostatnich trzech lat, składając się na **19%** spośród wszystkich podmiotów przejmowanych - to o **3p.p.** mniej niż w połowie roku 2022 i o 12p.p. mniej w perspektywie rocznej. Powodem spadku nie jest jednak zmniejszenie zainteresowania branżą TMT wśród inwestorów, lecz przede wszystkim silny wzrost wolumenu w branży medycznej. 12 przejęć, stanowiące **ok. 16%** wszystkich celów inwestycyjnych, to tylko o dwa przejęcia mniej niż w obszarze TMT w analizowanym okresie. W zestawieniu z drugim kwartałem 2022 roku branża medyczna zanotowała zatem dwukrotny wzrost, a w perspektywie rocznej - o ok. 41 p.p. Najbardziej aktywnym przejmującym w tym sektorze (3 akwizycje) była Grupa Dentity, czyli spółka stanowiąca część funduszu Tar Heel Capital, intensywnie skupiająca się na konsolidacji lokalnych sieci dentystycznych w Polsce. Niemal równie wysokim wolumenem odznaczyła się branża konsumencka - 11 przejęć, z czego 7 w obrębie wspomnianego przemysłu spożywczego.

Fundusze PE/VC nadal niechętnie zakupom

W ujęciu procentowym aktywność funduszy PE/VC wśród kupujących zwiększyła się niemal dwukrotnie po spadku do 4 przejęć odnotowanych w drugim kwartale roku. 7 przejęć to jednak wciąż niedużo na tle aktywności zakupowej sektora w 2021 roku (11 przejęć w analogicznym okresie). Zmniejszenie się wolumenu przejęć może wynikać z cyklu inwestycyjnego, jednak z większym prawdopodobieństwem jest ono wynikiem niepewności na rynkach światowych, która sprawia, że fundusze przykładają

większą wagę do aktualnego portfolio w celu zabezpieczenia podstaw biznesowych swoich aktywów, aniżeli do szukania okazji zakupowych, choć na te może przyjść pora w kolejnym kwartale oraz na przełomie roku ze względu na coraz trudniejszą sytuację firm stojących w obliczu kolejnych wzrostów cen energii i niedoborów surowcowych.

Nowe przejęcia na rynku energetycznym

O ile w pierwszym kwartale 2022 roku za wolumen 5 celów transakcyjnych w branży energetycznej odpowiadał wyłącznie Lotos, a w połowie roku sektor zanotował jedynie dwa przejęcia (PGNiG-Solgen, SPIE-Stangl Technik), tak w ostatnich trzech miesiącach przejęć było już 6 i miały one dość zróżnicowany charakter. Najwięcej procesów dotyczyło konsolidacji sektora fotowoltaiki - RWE nabył **100%** udziałów Alpha Solar, EDP Energia Polska - **100%** udziałów w Zielona-Energia.com, z kolei Galileo Green Energy nabyło pakiet **35%** udziałów instalatora systemów fotowoltaicznych dla biznesu Pagra, którego przedstawiciele informują o przewidywanym wpływie transakcji na obniżenie cen energii dla firm w Polsce.

Artur Wilk

Manager w Departamencie
Fuzji i Przejęć w Navigator Capital

W III kwartale 2022 roku byliśmy świadkami **74 transakcji M&A** przeprowadzonych na polskim rynku. Ponownie udało się zaobserwować wzrost w stosunku do analogicznego okresu sprzed roku, tym razem o 6 transakcji. W ujęciu kwartał do kwartału liczba transakcji spadła, co spowodowane było znaczącą liczbą procesów sprzedaży spółek funkcjonujących na terytorium Federacji Rosyjskiej w pierwszych miesiącach po rozpoczęciu konfliktu zbrojnego.

Spośród ogłoszonych w trzecim kwartale br. procesów akwizycyjnych, najwyższą wartość odnotowano przy sprzedaży Curiosity Diagnostics przez Scope Fluidics, spółkę notowaną na NewConnect. Jak ogłoszono w oficjalnym komunikacie, zapłacona w dniu zamknięcia przez Bio-Rad Laboratories kwota to 100 mln USD, natomiast po spełnieniu określonych warunków zapisanych w umowie, może ona ulec zwiększeniu o kolejne 70 mln USD. Curiosity Diagnostics jest podmiotem, którego główną działalność stanowi prowadzenie prac nad PCR ONE – urządzeniem zdolnym do szybkiego wykrywania zakażeń bakteryjnych i wirusowych. Przejęcie wraz ze spółką praw do urządzenia przez firmę wchodzącą w skład indeksu S&P500 pozwala przypuszczać, iż skróceniu ulegnie czas komercjalizacji nowego rozwiązania technologicznego, Scope Fluidics natomiast otrzymał na mocy transakcji kwotę pokrywającą przynajmniej dziesięciokrotnie koszty poniesione na prace badawczo-rozwojowe.

Liczba 74 transakcji przeprowadzonych w ostatnim kwartale jest istotnie wyższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Wynik ten wydaje się szczególnie imponujący, biorąc pod uwagę aktualną sytuację geopolityczną, która sprawiła, iż wiele procesów M&A uległo zawieszeniu bądź spowolnieniu, w oczekiwaniu na zmianę sentymentu na światowych rynkach.

Tradycyjnie dominującą grupą wśród sprzedających byli inwestorzy prywatni, odpowiadając za 76% przeprowadzonych procesów M&A. Wynik ten jest aż o 20 p.p. wyższy niż przed trzema miesiącami, gdy informowaliśmy o najniższej od dawna aktywności inwestorów prywatnych po stronie sprzedającej. Tym razem spadek zaangażowania w procesy sprzedaży zaobserwowano wśród inwestorów finansowych, którzy byli stroną sprzedającą w przypadku 8% transakcji. Spadek aktywności funduszy spowodowany jest najprawdopodobniej oczekiwaniem na polepszenie globalnej sytuacji makroekonomicznej, co pozwoliłoby na dokonanie sprzedaży spółek portfelowych przy korzystniejszych wycenach.

Analogicznie do wcześniejszych okresów, zaobserwować można było prowadzenie procesów konsolidacyjnych na rynku usług medycznych, warto podkreślić jednak, iż zmianie uległ segment rynku cieszący się szczególnym zainteresowaniem inwestorów. W trzecim kwartale najwięcej transakcji dokonano wśród klinik stomatologicznych, których rynek konsolidowany jest przez Dentify oraz United Clinics. Oprócz spółek portfelowych, odpowiednio Tar Heel Capital i Innova Capital, transakcji na tym rynku dokonały także Medicover oraz Enel-Med. Ze względu na znaczące rozproszenie rynku stomatologicznego, reprezentowanego przede wszystkim przez niewielkie kliniki prowadzone przez jednego bądź kilku specjalistów, dostrzegany jest potencjał do przeprowadzania kolejnych transakcji w tym segmencie rynku w kolejnych kwartałach.

Najczęściej przejmowano podmioty działające w następujących branżach: IT - **19%**, biotechnologia - **18%** oraz usługi i FMCG - w obydwu przypadkach **9%** transakcji. Wśród kupujących największą aktywnością wyróżnili się inwestorzy strategiczni z następujących sektorów: IT - **20%**, biotechnologia - **18%** oraz usługi i energetyka - po **8%**. Po stronie kupującej inwestorzy finansowi w postaci PE/VC zaangażowani byli w **9%** zrealizowanych transakcji. Spośród sprzedających dominowali sprzedawcy prywatni - **76%** i fundusze PE/VC - **8%** transakcji.

